

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

As aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, főbejárattól balra az udvarban. — Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 357.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 4 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 10 kr, minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

A szövetségesek.

Budapest, szeptember 2.

(—) Jól emlékezünk még az esetre, hiszen csak tavaly történt, most egy éve. A brüsszeli interparlamentáris kongresszus előestéjén a Nemzeti Szálló éttermében találkozót adtak egymásnak mindazok, akik, ha Magyarország, főképen pedig ha a magyarság megrágalmazásáról van szó, a jel alatt mindig találkoznak. A *Politok*, *Mudronyok* s a *Ráczik* ügynökei jobb ügyszó méltó versenyben mind *Urechianak* játsztak a kezére, a ki Brüsszelben Magyarország ellen tombolt.

Ez egy neme volt a hazaárulásnak s akkor ebben egyetértettünk mindnyájan. Nem akadt sem a magyar sajtóban organum, sem a magyar pártokban politikus, a ki egyetlen enyhítő körülményt is fel tudott volna hozni e silány demonstráció mellett. Sőt említhetünk nemzeti-ségi és velünk ellenséges külföldi lapokat, a melyek érdemileg és tapintat szempontjából ezt az akciót szintén elítelték.

Es ez a megítélés volt a helyes s az egyedül jogosult. A *Politok*, *Mudronyok* és a *Ráczik* politikai hitvallásával tisztában van mindenki. Nem a haza érdekeit szolgálják, hanem lelkiismeretlen partikuláris szempontokkal, nemzetiségi velleitásokkal egyenesen a haza nyugalma, békés fejlődése, sőt integritása ellen ingatnak. Fellengős terveiket csaknem apróra ismerjük, s azokban nem tudunk csak egyet-

len vonást is, a mely ne — tőlünk teljes idegen czélok felé való gravitálásuknak lenne bizonyága. Tiszta scr tehát: magyar ember csak undorral fordulhat el tőlük s politikájukkal szemben más, mint az elítélés szava, nem lehet.

Ez egyszer bizonyos.

De hát akkor honnan van mégis, hogy ennek a szomorú triumvirátusnak egyik mozgató ereje, a szerb tuzók legvérmesebbje: *Polit*, ma mégis egy gyékényen árulhat *Zichy* Nándorékkal? *Polit*, a ki Nagy-Szerbia megteremtéséről szó botorul vakmerő terveket, — és *Zichy* Nándor gróf, a ki Magyarországot restaurálni akarja nemzeti alapon és nemzeti erővel! Kettőjük közül ugyan ki változott meg? Mert egyiküknek változnia kellett. Vagy a víz tüzzé, vagy a tűz vízzé, különben ez a két elem, a mint hogy a természet más és más kategóriába sorozta, együtt most sem lehetne.

Nos, maga *Polit* nyilatkozott s nyilatkozása kétséget nem hagy fön: ő a régi magyarfaló; a szerb tuzók merész álmainak propagálója; ugyanaz a *Polit*, a ki eddig a magyar politika pártkereteibe soha be nem tudott illeszkedni, mert nem talált pártot, a mely vele akár csak szemernyi közösséget is vallott volna. *Polit*-nak pedig hihetünk, mert ha örült ábrándjait el is ítéljük, ám be kell vallanunk, hogy örültségében bizonyos rendszer van. Summa summarum — tehát *Polit* nem változott.

Akkor? Vagy, vagy! Ha nem áll az alternativa egyik esete akkor állnia kell a másiknak. Ha *Polit* nem változott, akkor pedig meg kellett változnia *Zichy* Nándor grófnak, különben a tűz nem került volna egytűvé a vízzel: a magyar állam ellenségének mindig csak a magyar hegemonia megsemmisítésére törő keze nem szorongathatná *Zichy* Nándor gróf jobbját.

Ezt is jó tudni. Jó, mert annak a közvéleménynek, a melynek ítéletére mindnyájan apellálunk, tisztában kell lennie, hogy kik is vagyunk, a kik ítélőszéke elé járulunk? Mert egy *Zichy* Nándor gróf *Polit* nélkül és egy *Zichy* Nándor gr., a ki szaturálva van a magán kívül még a *Polit* hóbortjaival is ez mégis csak két, valamelyest különböző fogalom. És mert az a *Zichy* Nándor gróf, a kinek hazafias törekvéseihez jó fegyver *Polit* is, az — hiszen tudjuk, mert láttuk már őket együtt, — megfér *Mudrony*val is, megbékél és vállat vet törekvéseinek sikerére *Ráczik*ekkel is. Persze, hogy mindert az ítélkezni készülő közvéleménynek nagyon is jó tudni! Köszönjük *Polit*-nak, hogy a minőknek mi rég sejtünk, *Zichy* Nándort és fűhöz-fához kapkodó kreaturáját, a néppártot olyanoknak mutatjuk be, a minők.

Most aztán teljes a perspektiva. Most már aztán fogalmat szerezhet magának mindenki róla, hogy hát voltaképen hogyan is állunk mi a mi derék ellenzünkkel? Valóban, ha nem volna olyan

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Ella férjhez megy.

Irta: Vértess Arnold.

Járdán Eliát okos leánynak tartották, aki bizonyosan jól fog férjhez menni. Csak hogy annyi már az okos leány, aki mind jól akar férjhez menni, hogy nem jut mindegyiknek egy-egy fényes párti. Be kell érni olyannal, amilyen akad; nem nagyon válogathatnak.

De az okos leány ki tudja azt mégis úgy szemelni, hogy másnak jusson a selejtese. Igaz ugyan, hogy *Osermelyi* Andor, akit *Járdán* Ella kitüntet, az sem valami fényes párti, nincs egyebe, csak a fogalma öli fizetése, amiből nem nagyon lehet hencogni, de van ám egy ezerkészes holdas nagybátyja az Alföldön, afféle megcsontosodott agglagény, aki minden vagyonát a két unokaöccsére fogja hagyni. Azt megmondta már elégszer. Nincs is más közelebbi rokona.

Est a két fiatalembert ő neveltette. Eddig is segítette, ezután is segíteni fogja, csak egy kicsit a kedvében járjanak.

Eddig ezer forintot adott *Andornak* évenként, most kétszert ígért, ha megházasodik.

Mindes nem meee volt, *Járdán*ék hitelen meggyőződtek róla, a telekkönyvbe is betekintettek s miután az egész ügyet teljesen rendben lévőnek találták, reá adták áldásukat.

Járdán mama, a ki előrelátó, gondos anya volt, lelkére kötötte leányának, hogy nagyon, de nagyon szives legyen majd a nagybácsihoz, *Járdán* papa pedig, aki furfangos ügy-

véd volt, ózélzásokat tett a végrendeletre, hogy hiszen nem szükséges az egyenlően fölosztani a birtokot a két fiu közt, a nagybácsi úgy intéskedhetik, a hogy neki tetszik.

Ella megjegyeste magának azt is, amit a papa mondott s azt is, a mit a mama mondott. S amikor *Osermelyi* Zsiga feljött az Alföldről, hogy meglássa öcsésének a jövődöbeljét, nem tudott eltelni vele, hogy milyen kedves, szeretetreméltó egy leány.

— No öcsém, ez drága gyöngy, a mit találtál, — magasztalta *Andornak*. — Csak annyit mondok, hogy megbecsüld.

*Járdán*ék azonban nem voltak így elragadtatva. Nagy csalódás érte őket. A nagybácsi alatt ők valami elaggott, töpörödött öreg urat értettek, aki maholnap örökre behunyja szemeit; s ime, egy egészségtől duzzadó pirospozsgás javaköcsérelt férfit láttak, a ki talán még ötven éves sincs, vagy ha van is, de nem látszik annyinak.

— No ez még meg is házasodhatik s akkor vége az örökségnek, — vélte *Járdán*.

Nagy családi tanácsot ültek, de már segíteni a dolgon nem igen lehetett. Az ilyen eljegyzés, ha visszavonják, mindig sok kellemetlenséggel jár. Az emberek kérdezősködnek, fűrkészik, hogy mi volt az oka, mindenfélét kitalálnak s csak kárára válik a leánynak az efféle. Aztán a nagybácsi egészséges, fiatalos szinétől sem kell mindjárt megijedni. *Andor* azt mondja, 52 éves és ilyenkor nem igen gondol már az ember a házasságra, ha eddig nem jutott eszébe.

— Csak simán bánjatok vele, — tanácsolja leányának *Járdán*. — Ha ide tudátok csalo-

gatni magatokhoz, hogy szem előtt legyen, az volna még a legjobb.

Ella is belátja, hogy az volna a legjobb. Apró kedveskedésekkel le lehetne kötelezni a bácsit, gondoskodnának kényelméről s nem hagynák, hogy buta zsembe felusi gazdaszonyokkal kínlódjék. Mennyivel kellemesebb volna itt náluk az élete.

Andor helyeselte a tervet:

— Hogy a bácsi hozzánk jöjjön lakni, ez igazán nagyszerű. Milyen okos és kedves maga, Ella!

A bácsi eleinte vonakodik:

— Ugyan mit gondoltok, gyerekek? Hogy szoknám már én meg a városi életet? Az agar, a ló, a paska, a lesben állás fagyos sárban vad kacsákra, a veszekedés a béresekkkel, a mérgeződés az időjárás miatt, a tartli a pappal a hosszú téli estéken, nem mondom, hogy mindez valami nagyon mulatságos, főképp ha az ember már vénül, de mit csináljak anélkül?

Mindamellet látni lehetett, hogy csak kéreti magát. Nagyon tetszett neki ez az új állapot, ahol mindenki csak az ő kedvét keresi kényeztetik, hizelegnek neki. Ez igazán pompás élet.

Aztán gyönyörűség látni ezt a szerelmes párt. Szinte fölpezdül az embernek a vére. Hajl bizony csak a házasságban van a boldogság. Az ilyen agglagényeknek az élete, nem ér egy fabatkát.

— Okosan tesszed, *Andor*, hogy megházasodol. Hej! ha újra lehetne kezdeni az életet magam is úgy tennék!

*Járdán*é aggodalmasan csóválja a fejét

szomorú látvány, azt mondhatnók, hogy nagyon cizfrán néznek ki.

Körülbelül így. Dunapatajon Ugron Gábor összeszedi a néppártot. Ebből az következik, hogy a néppárt persze Ugronék ellen támad. Aminek a következménye megint az, hogy Ugron bizalmasan és ugyancsak Dunapatajon megint tisztára mossa a néppártot. Ez egy.

A másik Somorja. Sággy Gyula definiálja a revíziót. Persze úgy, hogy a néppártiak mind el vannak ragadtatva a definíciója által. Es miután Apponyi Albert gróf Sággy után beszélt, de a professzor ur definícióját miben sem módosította, természetesen, hogy a néppártiak tovább dagadoztak az örömtől.

Világos, a napnál is világosabb tehát, hogy Ugron tényleg és Apponyi hallgatólag demonstrálja a revíziót és így a közösséget a néppárttal. Ugron tényleg Dunapatajon, de már előbb is megtette másutt. Apponyi hallgatag Somorján, de a néppárttól ő már előbb is hallgatott Kassán. Szóval egy második csodaszörny, egy második triumvirátus, amelynek azonban egyéb konnexiónak a felidézése nélkül nem volna hü a képe, teljes a leírása.

A francziának van egy jó mondása. Az: les amis des mes amis sont mes amis. Vagyis: Apponyinak, akinek hallgatólagos barátja Zichy Nándor, barátja Polit is, mert Polit dicsekszik vele, hogy neki Zichy Nándor és a néppárt barátja. Es Ugronnak, a ki tényleges barátja Zichy Nándornak, barátja Polit is, mert hiszen Polit dicsekszik vele, hogy neki barátja Zichy Nándor és a néppárt.

Ime: a teljes perspektiva. Így jegecedik ki az ellenzéki akció a jövő választásokra és e jegecedési formákban kéri a közvélemény pártatlan és hathatós ítéletét.

Semmi kifogásunk ellene.

A bankkérdésben a legközelebbi napokban új fordulat alig várható. Tény az, hogy a mérvadó körök olyan alapot keresnek, a melyen a most, egy pénzügyi kérdésben még eltérő érdekek egymással összhangzásba hozhatók volnának. Ezen alap pedig még nincsen

— Ne szerelmeskedjete már előtte, mert bizony baj lesz.

— Hát hiszen csak nem veszekedhetünk mama, ha jegyereket vagyunk, — vágott vissza Ella. — E'egyet vonogatom a kezemet, hogy ne szorongassa és csókolgassa mindig Andor: de mit csináljak?

A mama nem fakgatja szigorúan, hogy igazán csak a keletre: de óvatosságot ajánl.

— No csak a . . . kellene, hogy kedvet csináljatok a bácsinak is a házassághoz. Még beleharap a ven semmirevaló!

Csakugyan azt veszik észre, hogy a bácsi nagyon melegen kezd érdeklődni az Ella egyik fiatal barátjára, Kondor Paulára iránt, mindig egymás mellé ülnék, mindig együtt csevegnek s a kis Paula oly ügyesen kaczerkodik, hogy Csermelyi Zsigát egészen elbájolja.

Szívesen küldenék már Járdának az öreg urat haza a falujába, a béreseihez, az agaraihoz, a székelyekhez, vén gazdasszonyához, de Csermelyi Zsigának most már semmi kedve nincs hazamenni. Már itt marad az esküvőig, télen úgy sincs otthon semmi dolog, és . . . és ki tudja . . .

Többet nem mond, félbeszakítja szavait. Még nincs itt az ideje, hogy nyilatkozzék. De Ella addig-addig kéri, oly szépen, oly édesdeden, hogy Csermelyi Zsiga végre nem bír ellenállani a kitarja szívét.

— Mit gondolsz édes Ella, ha egyszer egy ilyen magamforma vén legény arra a gondolatra jutna, hogy hátha még az ő számára is virul a boldogság?

Ella elsápadt. Most már világos. Oh az a kaczer Paula, az a ravasz, az a gonosz! Szerette volna Ella kikaparni a szemeit. Csak

megtalálva. Mivel az osztrák pénzügyminiszter nincsen Bécsben, a magyar pénzügyminiszter pedig a legközelebbi napokban expozéjával lesz elfoglalva, újabb tárgyalások csak a hó közepe felé várhatók.

A pénzügyminiszter expozéjában a bankkérdés jelenlegi állásának ismertetésétől el fog tekinteni és sulyt csak azon követelések hangsúlyozására fog helyezni, a melyek megvalósításától a magyar kormány a maga részéről az új szabadság megadását függővé teszi.

Tegnap az osztrák-magyar bank főtanácsosa bizalmas ülést tartott, a melyben a szabadság megújításának kérdése képezte a vita főtárgyát. Referáltak az ülésen a miniszterekkel legutóbb folytatott beszélgetésekről s úgy látszik, hogy nagyjában véve a bankkérdésben, a magyar befolyás következtében, enyhébb szellő fújdogál. E főtanács legközelebbi ülése csak jövő héten, oszűrtörtökön lesz. Remélik, hogy addig a két kormány azonos jegyzéke megérkezik, a melyben meg lesz a válasz a banknak aug. 6-án tett prozozícióra, melyek eddig formálisan még nem intéztettek el.

A képviselőház legközelebbi ülésében Daniél Ernő kereskedelemügyi miniszter több törvényjavaslatot fog benyújtani, még pedig egyet a tengerészeti rendtartásról, egy másikat a kikötő hidak rendezéséről, a jmelylvel kapcsolatban a vám- és kereskedelmi szövetség hatodik cikkének módosításáról szóló törvényjavaslatot is fog be terjeszteni.

Választási mozgalmak. Maros-Torda megye nyáradszeredai választókerületében a választók zöme Szentiványi Kálmán nemz. párti jelölt ellen Bedő Albert államtitkárt lépteti fel. Megválasztása bizonyos.

A jövő tervei.

Arad, szeptember 2.

Bizonytalan az országgyűlés holnap megnyíló ülészakának sorsa. Mint mai számunk vezércikkében kifejtjük, maga az országgyűlés a legfelsőbb forum a jövő napok eseményeinek alakulására.

A helyzet megvilágítására érdekes az a budapesti levél melyet a „Neue Freie Presse“ legutóbbi számában közöl.

A levél írója konstatálja, hogy a képviselőház őszi ülészaka szokatlanul korán kezdődik, aminthogy szokatlan volt az, hogy az elnapolás a képviselőház határozatával, nem pedig királyi leirattal történt. Mindez a ki-

a család szemeket, amelyekkel ilyen tisztességes öreg urat behálózott.

Alig bírja fekezni ingerültségét a szép leány. Tehát ez a kis fitos orru semmisség fogja elragadni tőltük azt az örökséget, amelyre oly biztosan számítottak? Persze jó lenne ennek a nyávogó macskának az ezerkétszáz hold és ök majd sopánkodhatnának utána.

De Ella nem fogja engedni. Szemei vilámlanak s ujjai görcsösen szorulnak ököibe. Megmondja ennek az önhitt, vén embernek, hogy az a leány nem szereti őt, csak vagyónára áhítzik? Megmondja neki kiméletlen, leplezetlen az igazat?

Csermelyi Zsiga bámulva, megdöbbenve nézte a leány heves izgatottságát. Mit jelentsen ez?

— Nem tudom, édes Ella, kezdte zavartan — nem tudom, hogy az, amit mondani akartam . . . hiszen tudja, hogy már úgy tekintem, mint oszládom egyik tagját . . . mint legkedvesebb tagját . . . azért akartam szólni bizalommal . . . De mi lelte, Ella? Az isten szerelméért, mi lelte?

Mi lelte? Ha azt oly könnyen meg lehetne mondani! De remegő ajkaira nem jön szó. Oh, ismeri ő jól Paulát. Ha az egyszer körmei közé kapta az ezerkétszáz holdat, nem látnak abból többé semmit: éldegélhetnek az Andor fogalmazói fizetésétől. Nyomoruság, koldus élet.

— Ella, édes Ella, aggódott Csermelyi Zsiga s megfogta a leánynak puha, fehér kezét. Az hevesen visszarántotta:

— Csak menjen, menjen a Paulájához. Csermelyi Zsiga egy percig némán, tétó-

egyezesnek csak félig kész állapotára vezető visszra. A kormányok remélték, hogy a nyári szűnetben a kiegyezés lényegesebb kérdéseit tisztázni fogják és az ezekre vonatkozó javaslatokat a parlament elé terjeszthetik. Ez csak a vám- és kereskedelmi szerződéssel sikerült. A bank- és a kvótáügy még ma sincsen elintézve, annak természetesen következménye, hogy a belpolitikai helyzetet ismét ez a kérdés fogja dominálni.

A magyar kormánynak az a szándéka, hogy a parlamentet addig, ameddig lehet együttartsa és kormánykörökben a választási mozgalmakat az általános idegesség következményének tulajdonítja. Osűtörtökön tartja a pénzügyminiszter expozéját, amely után a bűnvádi eljárásról szóló törvényjavaslat tárgyalása következik, a mely elsősorban az eskűtszék hatáskörével fog foglalkozni, bár az csak előadói tervezetbe van foglalva. Ez ellen a tervezet ellen, úgy az ellenzéken, mint a sajtóban nagy a mozgalom, mert a legtöbb esetben a becsületsértéseket az eskűtszék hatásköre alól elvonja és a bírának adja át, amiben a sajtószabadság megsértését látják. A főrendiház legelőszöi is a kuriai bíraskodásról szóló törvényjavaslattal foglalkozik. A nyilvános ülésekkel egyidőben a pénzügyi bizottság is tart üléseket, amelyekben a budgetet tárgyalják. Ami későbbben fog történni, arról egyelőre nem történt még megállapodás. Ami a kiegyezés kérdését, különösen pedig a kvótáügyet illeti, a kormány aligha foglal állást és nem fog nyilatkozni, mielőtt a magyar kvóta-bizottság második munkálataát Bécsbe nem küldte és a két deputáció szóbeli tárgyalásokra össze nem gyűlt volna. A kvóta-bizottság elnöke, Széll Kálmán, szeptember első napjaiban jön Budapestre, míg Falk Miksa, a bizottság előadója, csak szeptember 12-én érkezik vissza. A kvóta-bizottság a második nunciumot csak szeptember közepe felé tárgyalhatja. A nuncium valószínűleg azt a felszólítást fogja tartalmazni, hogy kíséreljék meg a szóbeli tanácskozásokat, ami szeptember harmadik vagy negyedik hetében valószínűleg meg is fog történni. Nem kell nagy jósló tehetség ahhoz a feltevéshez, hogy ez az utolsó lépés éppen oly kevésbé vezet majd a remélt eredményre.

vázva állt ott. Különös gondolat furakodott elméjébe:

— Hátha ez a szép leány . . . ? Teringetét, ez aztán a szerenese!

S ugyanazon perczben a szép leány agyában is megvillant egy gondolat:

— Ezerkétszáz hold, a mi bizonyos, mégis csak jobb, mint hatszáz hold a mi nem is bizonyos, sőt nagyon bizonytalan.

Egy átható pillantás, a mely e gondolatot kísérte, fürkészőleg tapadt a Csermelyi Zsiga erősen kipirult arcára.

Az öreg gavallér még egy kissé habozott. Szerette az öcsösét s igazán sajnálta. De a mikor itt látta maga előtt ezt a szép leányt, oly bájosan, oly kívánatosan és látta, hogy csak egy szót kell szólnia s a leány az övé lehet, hát ugyan hogy állta volna ki sokáig?

A mama már kezét kézbe szorítva találta őket. Kissé meglepte a dolgoknak e fordulata ö nagyságát, de mint okos asszony, belenyugodott. A fő az, hogy az a szép alföldi jószág biztosítva van az Ella számára; hogy Csermelyi Andorné helyett Csermelyi Zsigáné lesz, az már mellékes.

Csak Andor keseredett el s kétségbeesett szemrehányásokkal támadta meg Ellát; de a leány vállat vont.

— Ugyan ne komédiázzon, Andor. Csak nem engedhettem, hogy Paula vigye el azt az ezerkétszáz holdat én előlem is meg maga elől is? A szerelmem sovány kenyér, Andor, ha nincs hozzá egyebet, csak a maga fogalmazói fizetése. Látja, hogy okosan beszéllek magával. Legyen esze magának is . . .

ményhez, mint az írásbeli tárgyalások és komoly politikai körökben mindenki meg van arról győződve, hogy ezek a kísérletek csak azért történnek, hogy a kölcsönös magyarázatokra alkalom nyíljanak.

Ha ezek a szóbeli tárgyalások is eredménytelenül végződnek, akkor a kormányok a fölött fognak határozni, hogy a jelenlegi parlamenttel keresztlívihető-e a definitív kiegyezés, vagy hogy szükséges-e az egy éves provizorium igénybe vétele. Mindentűt tisztában vannak azzal, hogy ez meg is fog történni. Hivatalos körökben annak a nézetnek adnak kifejezést, hogy a definitív megállapodás megkísérlése szükséges és hogy erre még egy félévi idő van. Ha a provizorium elkerülhetetlen, az egy évig fog tartani, és pedig a *statu quo* alapján, anélkül hogy a kiegyezés későbbi alakulása az ideiglenes egyezmény esztendejére visszahatnának.

Minthogy az ellenzék minden árnyalata a kiegyezéssel szemben többé-kevésbé burkolt formában jeleste az obstrukciót, és minthogy a kormányok úgy a bank, mint a kvóta kérdésében nem jutottak végleges megállapodásra, Budapesten az a nézet van általánosan elterjedve, hogy ez a parlament a feloszlata előtt legjobb esetben az 1897. évi budgetet és a kiegyezési provizorium kérdését intézheti el. Lukács pénzügyminiszter az expozéjában nyilatkozni fog a kiegyezés kérdésében és a tárgyalások eddigi menetét fogja vázolni. Minthogy azonban sok dologban még nem történt a két kormány között megegyezés, a pénzügyminiszter ezekről a kérdésekről nem fog megemlékezni.

A filloxerás szőlő felújítása.

Arad, szeptember 2.

Darányi Ignác földmívelési miniszter érkezőt hívott össze a földmívelési miniszteriumba, hogy az ország arra leginkább hivatott szakemberei beszéljék meg, milyen intézkedésekre van szükség, hogy az 1896. V. törvényzikk, mely a filloxera által elpusztult szőlők felújításának előmozdításáról szól, helyesen, a sújtott vidékre áldáshozóan hajtassék végre. Az értekezlet munkássága igen fontos és messze kihatású, mely elé méltán várakozással néznek a szőlőbirtokosok. Remélhető, hogy a földmívelési miniszteriumban összegyűlt szakemberek meg fogják könnyíteni a miniszter dolgát, melyet ő kormányralépte első idejétől kiválóan fontosnak tartott.

Aradról az értekezleten részt vettek Bohus László báró és Vársárhelyi Béla. Képviseltette magát az igazság és pénzügyminiszter is. Annak nevében Lányi Bertalan miniszteri tanácsos volt ott, ezt Benedikty Béla osztálytanácsos képviselte. A földmívelésügyi miniszterium részéről Mádai Izidor miniszteri-, Dobokay Lajos osztálytanácsos, Lónya Ferenc miniszteri titkár, Molnár István kertészeti tanintézeti igazgató, Engelbrecht Károly közp. szőlészeti és borászati felügyelő, Kosinszky Viktor vinözellériszkolai igazgató, Veress Alajos központi és Rózsa Sándor kerületi borászati felügyelők.

A meghívottak közül azok, akik meg nem jelenhettek, távollétüket kimentették.

Az értekezletről, melyet Darányi Ignác földmívelési miniszter vezetett a következő tudósításban számolunk be:

A földmívelésügyi miniszter az értekezletet d. e. 10 órákor megnyitván, a megjelentek szívélyes üdvözlése után köszönetét fejezi ki a magukat kiküldötteik által képviselt két társmiszternek és a két gazdasági egyesületnek, úgy szintén az ügy iránti érdeklődésüket tanúsító, megjelent értekezleti tagoknak, kijelentvén továbbá, hogy az értekezlet tárgyalásának anyagául szolgáló tervezetekre nézve még ál-

lást nem foglalt, felkéri az értekezletet, hogy a tervezetekben foglaltak felett minden tartózkodás nélkül nyilatkozzon szíveskedjenek a felhívja az előadót, hogy a tervezetek lényegét ismertesse.

Az előadó meghallgatása után felszólaló Károlyi Sándor gróf a törvény végrehajtásánál nagy súlyt fektet a szövetekezeti eszme felkarolására. — A szövetekezeti csoportosítás nagy biztosítékot fog nyújtani az adandó kölcsönök okoszerű felhasználására, biztosítékot nyújt továbbá az állammal szemben is a felvett kölcsön pontos visszafizetésére nézve is.

Ezözből helyesli a tervezet azon intézkedését, mely szerint a szövetekezeti jogositva lesz arra, hogy a rendszeren nem fizető szövetekezeti tag kölcsönrel terhelt szőlőjét a szövetekezeti saját kezelésébe veheti át, addig, amíg a kölcsön le nem törlesztetik. A szövetekezeti megalakulásának lehető megkönnyítése végett azt kívánja, hogy a tervezet szerinti 20; illetőleg 30 forintos üzletrészekkel 300 kat. holdnál kisebb szőlőterület birtokosai is alakíthatósan szövetekezeteiket. — Végül azt óhajtáná, hogy a kölcsön igénybevételével felújított szőlők feletti felügyeletet ne az agrárbank közlegei, hanem az állami szakközlegekkel karöltve az érdekelte szőlőbirtokosokból alakítandó bizottságok gyakorolják, mely utóbbiak egyszerűsége mint a kölcsönben részesült birtokos érdekképviselete működnek.

Bernáth Béla hozzájárul gr. Károlyi Sándor javaslatához a végrehajtási rendelet mielőbbi kibocsátását kéri. A törvény azon rendelkezése, mely szerint kölcsönben azok a szőlőterületek is részesülhetnek, melyeken a felújítás már megkezdett, de még be nem fejeztetett, szerinte úgy értelmezendő, hogy az kiterjed a már felújított, de még nem termő szőlőkre már befektetett költségekre is.

Darányi Ignác földmívelési miniszter azt a megnyugtató kijelentést tette, hogy a végrehajtási rendelet és egyéb utasítások lehetőleg mielőbb, de mindenesetre még oly időben fognak kiadtni, hogy azok alapján a törvény végrehajtása még az idén megkezdhető lesz. Az értekezlet általános helyeslése közt kijelenti továbbá, hogy a kölcsönök engedélyezés tekintetében az egyes borvidékeknek az előadói tervezésben javaslatok sorrend szerinti csoportosítását a közönségkenti felsorolástól hajlandó eltekinteni. Végre megnyugtató kijelentéseket tesz az értekezlet egyhangu helyeslése mellett a megkezdett felújítás alatt álló szőlőterületeknek kölcsönben való részesítésére a szövetekezeti megalakulásának előmozdítására nézve is.

Otócska Béla szükségesnek tartja, hogy amerikai szőlőtelepekkel kapcsolatban oltványokkal befitetett mintaszőlők létesíttessenek, mert a nép leginkább a szemével látott példa után indul.

Hammerberg Jenő a szövetekezeti alakot a gazdasági termelésre nem, hanem csak az értékesítésre jónak tartja. Ennélfogva a szövetekezeteiktől e téren nem sokat remél. Nézetét szerint kölcsönrel első sorban a középbirtokosokat kell támogatni, hogy a kisebb szőlőgazdáknak példát mutassanak és kereseti forrást nyissanak.

Hieronymi Károly nem tartaná helyesnek, ha az állam bármiféle pressziót gyakorolna a szövetekezeti alakulása érdekében s ez által az individuális tevékenységnek útját vágná. A kölcsönben részesült felek érdekképviseletét a dolog természetes következményének tartja, de ma még korainak vélné, hogy a kormány e tekintetben is intézkedjék. Az állam garanciája mellett a kölcsönző bankninos felmentése a kötelezőszerű üzleti gondosságtól, minélfogva indokolt, hogy a bank is befolyjon a kölcsönök engedélyezésébe és a felügyelet gyakorlásába.

A földmívelési miniszter gróf Károlyi Sándor azon javaslatára, hogy az érdekeltek képviseletére vidékenként bizottságok alakíttassanak, kijelenti, hogy ezt az eszmét komoly megfontolásra alkalmasnak tartja.

A végrehajtási rendelet tervezetéhez hozzá szóltak még: Boda Vilmos, Szentsey Ödön, Baráth Lajos, Baross Károly, Galgóczy Károly, Forster Géza, Gajary Géza, Kubinek Gyula, Kajer József, Molnár István, Kosinszky Viktor, Sal Ferenc, Bohus László báró Czeiner Nándor és Gerendy István, akiknek észrevételei a végrehajtási rendelet tervezetének egyes részleteire vonatkoztak.

Ezután tárgyalás alá vétetett az állami szőlőszet és borászati szakközlegek számára

az 1896. V. t. cikk végrehajtása körül teljesítendő szolgálataira nézve kiadandó utasítás tervezete.

Boda Vilmos azt javasolja, hogy arra nézve, hogy valamely terület alkalmass-e a felújításra, az állami szakközleg véleménye ne legyen véglegesen döntő, hanem az ellen a földmívelésügyi miniszterhez lehessen fellebbezni.

Enyedi Lukács azt kívánja, hogy az állami közleg köteles legyen a talaj megvizsgálására vonatkozó jelentését záros határidő, pl. 10 nap alatt beküldeni.

Többen felszólaltak az ellen, hogy a kölcsön nyert birtokosok bizonyos, borvidékenként a varmegyék területeire vonatkozó alosztályozással megállapított szőlőfajták ültetésére köteleztessenek, mire a földmívelésügyi miniszter kijelentette, hogy a kijelölt fajták ültetése rendszerint ajánlatik a varmegyék szerinti alosztályozást azonban hajlandó elejteni.

Ezután a miniszter az idő előrehaladtóságára való tekintettel az értekezlet folytatását mára halasztotta.

IDÓJÁRÁS.

Légnyomás: reggel 7 órákor 764.0 milliméter. délután 2 órákor 762.8 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órákor $^{\circ}C + 16.5$, délután 2 órákor $^{\circ}C + 24.1$. Szél iránya és ereje: reggel 7 órákor K. 2. délután 2 órákor D. 4. Felhőzet: reggel derült, délután györon felhős. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

IDÓJOSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Szeptember 3. —

Változó felhőzet. — Enyhe. — Nyugaton csapadék.

HIREK.

Arad, szeptember 3.

Napirend:

Szeptember 3. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Albert. — Protestáns naptár: Albert — Görög-keleti naptár (aug. 22.): Agáton. — A nap két 5 óra 23 perczkor, nyugszik 6 óra 35 perczkor. — A hold két 0 óra 4 perczkor, nyugszik 4 óra 57 perczkor.

Szeptember 4. Értekezés a csatornázási hozzájárulás ügyében délután 5 órákor (Kereskedelmi és iparkamara.)

Szeptember 6. Az aradi lövészgyűlés díjlövészotóának első napja.

Szeptember 8. Lövész-banket a városligetben este 6 órákor.

Szeptember 8. A rendőrhadnagyi állásra való pályázatok benyújtásának határnapja

Szeptember 9. Aradváros törvényhatóságának közgyűlése délután 4 órákor.

Szeptember 21. Katonai lóvásár Aradon.

Oktober 17. Az aradvidéki tanítóegyesület évi közgyűlése Borosjenőn.

Szabadságharozó emléktárgyak országos vására (színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délután 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan.

Kölessy-könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 8—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola. földszint.

Vonatok indulása Aradról. Budapest felé: Személyvonatok reggel 3.—, d. e. 11.20, este 9.35, tehervonat személyszállítással d. u. 3.56, gyorsvonat 8.18 d. e. Csabáig: 5.10 reggel naponta, 12.— délután (csak pénteken.) Tóvis felé: Személyvonatok: 6.30 reggel, 4.30 d. u., tehervonat 7.25 este, gyorsvonat 7.02 este, Szoborsinig: Személyvonat 2.30 d. u., Radnágig: 6.55 reggel (csak vasárnap, ünnepnapon és búcsúnapokon.) Temesvárig: Személyvonat 6.20 reggel, 11.25 d. e., vegyesvonat 5.— d. u. Szeged felé: Személyvonat 4.45 reggel, 8.45 d. e., vegyesvonat 4.10 d. u. Nagy-Halmágy felé: Személyvonat 6.35 reggel, 1.50 d. u., vegyesvonat 11.55 d. e. Mészehegyesig: Vegyesvonat 2.30 délután.

Vonatok érkezése Aradra. Budapestről: Személyvonat 6.05 reggel, 8.17 d. e., 9.55 d. u., gyorsvonat 6.52 este. Csabáról (minden pénteken) 7.— reggel. Szolnokról: 8.47 este. Tóvisről: Személyvonat 8.55 este, 6.54 reggel, 10.50 d. e., gyorsvonat 8.08 reggel. Radnáról: (csak ünnep, vasárnap és búcsúnapokon) 9.19 este vegyesvonat, mindennap d. u. 3.12 tehervonat személyszállítással. Temesvárról: Személyvonat 3.44 d. u., 10.55 este, vegyesvonat 10.48 d. e. Szegedről: Személyvonat 6.42 este, 10.25 éjjel, 8.45 d. e. Nagy-Halmágy felől: Személyvonat 8.08 d. e., 6.34 este. Vegyesvonat 11.05 d. e. Mészehegyesről: Vegyesvonat 12.50 délután.

Az ágyal gyásznap.

— Saját tudósítónktól —

Az ágyai erdő öreg fái között elhangzott az ima... Magosan szárnyalt, fényes remények bus temetőhelye fölött ismét az erdő méla csendje lebeg. Csak a fák susognak és a levelek zizegnek még egyre, busulva-sírva, hogy meg keile érniök azt a rettenetes órát...

Imitt-amott már sárguló levelek szálló-

gálnak a kis kápolna körül. Haldoklik az erdő is . . . Tegnap még virult, ma már hervadoszik. Es vége lesz mindennek a földön, ami mulandó. Vége örömmnek búnak, reménynek és gyásznak, életnek és álmodásnak . . .

Haldokló nyárnak halkán, szárnyaszegetten tova bujdosó szellője viszi, csak viszi magával isten felkent szolgájának magasztos imáját:

Es legyen meg a Te akaratod mint mennyben, ugy a földön is!

A soha el nem muló fájdalom szent kegyeletével avatták fel tegnap a László főherceg emlékére épített, ágyai kápolnát a család tagjain kívül — egyenes kívánságuk szerint — csak alig néhány hatósági személy és uradalmi tiszt jelenlétében.

Pontban reggel 9 órakor érkeztek meg fogataikon: József főherceg, Klótild, Mária Dorottya főhercegnők és József Agost főherceg. A mély gyászba öltözött fenséges családtagokat a kápolnánál várták már: Péczely Elek a járás főszolgabírója, Ede Elemér szolgabíró, Taba Jidy Sándor járásbíró, Liebits Adolf uradalmi igazgató, Ulrich Antal intéző, Oltványi Pál dr. kispap, Kispap, Seffert jezsuita atya, László főherceg egykori gyónatója, Vékonny Albert dr. járási orvos, Bronts Nándor dr. t. megyei főorvos és többen az uradalom tisztjei közül.

A kápolna felszentelését Oltványi Pál plébános végezte, kinek gyönyörű beszéde könyvet fakasztott az összes jelenvoltak szemeiben.

Utána Seffert jezsuita atya mondott misét. Kevéssel 10 óra után véget ért a meghatározott ünnepély.

A főhercegi család távozóban néma főhajrával köszöntötték vendégeiket, József főherceg pedig könnyes szemekkel így búcsuzott el:

— Isten óvja önöket hasonló szerencsétlenségtől!

Ezután fogataira szállt a család a kastélyba hajtattott.

József Agost főherceg tegnap már el is hagyta Kisjenőt, míg a fenséges család többi tagjai ma este utaznak el.

Az ágyai kápolna leírását közölte már az „Aradi Közlöny”. Itt csak azt említjük meg, hogy a gyönyörű oltárképet Mária Dorottya főhercegnő állíttatta föl. A kép a szomorú véget ért főherceget térdre esve ábrázolja, felette egy mentő angyal, mely áldólag terjeszti szét kezét.

Szeptember elsejével az „Aradi Közlöny”-re új előfizetést nyitott a kiadó hivatal.

Tisztelettel kérjük az előfizetőinket, a kiknek előfizetése augusztus 31-ével lejárt, hogy a megújításról mielőbb gondoskodni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás álljon be.

Az „Aradi Közlöny”-re bármely naptól kezdve elő lehet fizetni. M utatványszámot egy héttig ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal.

— Aradmegye küldöttsége a Vaskapunál. Jeleztük már, hogy a Vaskapu szeptember 27. és 28-ik napján végbemenő ünnepélyes megnyitására a szomszédos vármegyék — közöttük Aradmegye is — küldöttségileg fognak részt venni. Mint most értesültünk, Aradmegye küldöttsége már meg is alakult. Tagjai lesznek Fábian László főispán vezetésével Szathmáry Gyula alispán, továbbá Vásárhelyi Béla, Bohus Zsigmond és Szathmáry Géza törvényhatósági

bizottsági tagok. A megye küldöttsége szeptember 25-én éjjel fog Orsovára megérkezni.

— József Agost főherceg, mint kisjennői levelezőnk írja, szeptember elején Tátrafüredre érkeztek ott József főherceg nyaralójában fog pár hetet tölteni ifjú nejével, Augusta főhercegnővel együtt. Liebits jóságkormányzó, mielőtt Kisjenőre jött volna, minap Tátrafüreden járt, hogy a fogadtatásra nézve szükséges intézkedéseket megtegye.

— A Vaskapu-csatorna ünnepélyes megnyitására programja az illetékes tényezők közreműködésével már rég meg van állapítva és ezen programban, mint külföldi uralkodóknak, csupán a szerb és román királyoknak részvételéről van szó. Ki van tehát zárva, hogy más külföldi uralkodók is? Nevezetesen a német császár vagy a bolgár fejedelem részt vegyenek ezen ünnepélyen. A rendezésben a kereskedelemügyi és a földművelésügyi miniszter osztozkodnak: az előbbi mint a szabályozási munkálatok végrehajtásával megbízott miniszter, az utóbbi mint azon minisztérium vezetője, a mely a Herkules-fürdőt kezeli, a hol szeptember 27-én est 6 órakor legfelsőbb udvari ebéd lesz. A három aranyserleg, a melylyel a csatorna megnyitása alkalmából a „Ferencz József” hajón a három uralkodó a mű sikerére koccintani fog, egy fővárosi aranyműves műhelyében éppen most készül.

— Arad vízvezetéke. Tegnap a következő háztulajdonosok jelentették be a csatornázási és vízvezetési berendezés elkészültét. Művező: Krausz József, Vannay Gusztáv, özv. Papp Konstantinné, Fischer Pál, Polák Ignác, Fényes Dezső. Döntő: József, Ornstein Simon, özv. Dengl Magdolna, Fábian László, Antonovics Anna, Bing Ede. Bohus István br. Grimm A. József, Lészay Sándorné, Marek Samu, Ortutay Béla, Vajda István dr., Lonovits Ignác, Deutsch Mor, Rosenberg Sándor dr., Tenczer Ferencz és Hirschel Regina.

— Felhívás. Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságának tagjai felhívják, hogy a csatornázási járulékok fizetése, és az összeköttetési berendezés elkészítésére vonatkozó határidő tárgyában f. évi szeptember hó 4-én d. u. 5 órakor a kereskedelmi és iparkamara helyiségében tartandó értekezleten megjelenni sziveskedjenek. Kelt Aradon, 1896. szeptember hó 1-én Varjassy József, Müller Károly.

— Virágkorzó a ligetben. Az „Aradi Lövész egyesület” megkeresésére az „Aradi Kerékpár-club” egyhangulag elhatározta, hogy f. hó 6-án a kiserdőben rendezendő millenniumi ünnepély alkalmával kerékpáros virágkorzót rendez. A clubtagok már is nagy számmal jelentkeztek a menetben való részvételre; akik pedig ezentúl akarnak még jelentkezni, azok számára aláírási ív köröztetik. A kerékpárosok díszítését a Soherha g. műkertész övezet teljesíti. Gyülekezés a lyceum mellett a régi mesterséges kocsolya pályánál vasárnap. Egyéb részletek megbeszélése végett a club tagok kéretnek, hogy péntek este a „Vas” kávéházban minél nagyobb számban megjelenjenek.

— Bohus alapítvány. Néhány boldog emléktől világosi Bohus Szögyéni Antónia emlékére a világosi intelligencia alapítványa tett, melynek kamataiból évenként szegény, szorgalmas iskolás gyermekeknek ruhaneművel látják el. Ez évben is — írja levelezőnk — az áldott emléktől születése napján, f. hó 6-án lesz az ünnepélyes kiosztás.

— Katonai tisztviselő. A cs. és kir. 33 gyalogezred 150 éves jubileuma alkalmából Arad város közönsége 1000 forintos, Bohus István br. 500 forintos alapítványt tett azon cél-

ból, hogy annak kamataiból arra érdemes altisztek jutalmaztassanak. A jutalmazásra szolgáló 72 forintot tegnap küldte el a város az ezredparancsnokához azon meghagyással, hogy azt az altisztek között ossza szét és a megjutalmazottak neveit közölje a várossal.

— Ki lesz az új rendőrhadnagy? A folyó hó 9-én szerdán tartandó városi közgyűlés egyik legérdekesebb pontja a Bartók Kálmán eltávozására folytán üresedésbe jött rendőrhadnagyi állás betöltése lesz. Eddig két pályázó van, kiknek mindenképpen a városnál töltött szolgálati ideje alatt a feljebbvalók teljes elismerését vívta ki. Az egyik pályázó Hallosy László városi segédtsízt, a másik Kovács Antal rendőrségi segédtsízt. Erős közdelem színhelye lesz tehát a szerdai közgyűlés terme.

— Aradi vállalkozók. Pellegrini József és Dávid aradi övezet mely a városnál a csatornázási és kövezési munkákat már évek óta végzi, Piski közelében egy hosszabb ut építési vállalatot kapott mely körülbelül 10-12000 forintot képvisel.

— A repeszei gyilkosság tettese, Kiss Szimeon, a ki bátyját, Krecsunt, meggyilkolta, mint irtok, megszökött a börtönből. Most azt jelenti borosjenői levelezőnk telefonon, hogy a megszökött gyilkost tegnap Repszegen hosszú hajszá után ismét elfogták. Ez idő szerint a borosjenői járásbírósi börtönben ül, a hol bizonyára jobban fognak vigyázni az embertelen testvérre.

— Hegyzékiülés. A muszkai hegyközség f. hó 6-án 4 órakor Muszkán a község-háznál hegyzékai ülést tart, mely alkalommal a kiküldött bizottság által szerkesztett hegyközségi szabályrendelet lesz előterjesztve s végérvényesen megállapítva.

— Utkaparó házak felülvizsgálata. A kereskedelemügyi miniszter tegnap érkezett leiratában tudatja Aradmegye közigazgatási bizottságával, hogy az alföldi transversális mintás szentes-erdőhegyi szakaszán épült utkaparó házak felülvizsgálására Hartig Sándor műszaki tanácsost küldte ki. A közigazgatási bizottság részéről szintén ki lesz küldendő egy tag a felülvizsgálaton való közreműködésére.

— Betörő szigányok. A múlt hó 31-ére virradóra Tenkén több helyen betörést követett el valami kóborló szigánybanda. Ot kocsival Aradmegye felől mentek, Győrösön és Békényéren megállapodtak, azonban az ottani előjáróság neszőket vévén, a községből kikísértette őket. Szakadó esőben es koromsötét éjjel lopódtak Tenke alá a zuhogó záport és zord időt felhasználva indultak — munkára. Jakab Sára tenkei lakosnő első szobájából az ablakon át kihuztak egy dunnát; Jakab János tenkei lakos házánál betörést rendeztek s az első szobából az összes ágybelit kicsenték s vakmerőségük annyira ment, hogy a szobában lámpa világot gyújtottak. A nesze a tulajdonos felébredt; mintán világosságot látott, ijedében tüzet kiáltott, mire a tettesek megugrottak, az összekötött ágybelit pedig az asványfürdő kertjébe zuhították be. Még ezután Köttele Sándor tenkei lakosnál az ablakot fészegették, de hogy a házbeliek benlétét észrevették, megugrottak. Betörést kíséreltek még meg Krausz Jakab mézszárszékebe és a gyógytárba is, de ott az erős ajtók ellenállása meddővé tette kísérletüket. A tetteseket a csendőrség reggel üzőbe vette.

— Halálhozó csirkésont. Prokopovics Domokos, az Allamvasutak csapi fűtőházának vezetője hivatalos volt egy keresztelőlakomára, amelyet a minap tartottak meg Csappon. Ebédközben a társaság vigan beszélgett, ekkor történt, hogy Prokopovicsnek csirkésont akadt meg a torkán. Az orvosok hasztalan próbálták a torkba rekedt csontot kivenni, a szerencsétlen tisztviselő borzasztó kínok között kiszenvedett. Prokopovicsot övezgye, négy árvája s azonkívül agg szülei siratják. Édesatyja kilenczvenöt, édesanyja pedig nyolcvan esztendő, ezeket a csapás egészen megtörte.

— **A badacsonyi szőlők pusztulása.** A híres badacsonyi szőlőkkel kegyesentül bánt el a jégverés. Nemosak az idei termést tette tönkre, hanem a tökéket is annyira össze-viszazuzta és tördelte, hogy még a jövő évben is erősen megérzik. Midőn pedig az utána való napokban rájött a nagy hőség a halomszámra heverő zöld levelekre és hajtásokra, olyan kellemetlen szag terjedt el a szőlőkben, hogy nem lehetett kiállni és hamarosan földet kellett ráhordani az erjedésbe átment szőlőmaradványokra. Ahol három négy száz hektoliter bort vártak, ott nem lesz talán egy hordóra való sem, mert mindent elvert az iszonyu jégeső. Sziligetet is elverte ugyanez a zivatar és itt is roppant nagy a kár. Altalában nagyon sokat szenvedett a Balaton környéke, nemosak a szőlők, hanem a gyümölcsök is.

— **Garázda legények.** Kovács Adám, Biszta Juon, Biszta Petru és Venczki Ferencz glogováci legények duhaj kedvükben mentek Aradról falujukba. Mikor Mikalaka nagy utójába értek, furosa kedvük táradt: közeledni akartak mindenkivel, ki csak utjukba akadt. Ki is kezdtek nem egy járó kelővel, de azok mindegyike kitért előlük. Végül is maguk között veszték össze a rövid percz mulva agyba főbe verték egymást. A nagy zajra figyelmessé lett osendőség elfogta valamennyit s aztán kedvüket egy kissé lelőhasztotta.

— **Tűzek a megyében.** Sleich Antal glogováci lakos udvarán levő szalát, mely hetven keresztből állott, mult hó 29-én eddig ismeretlen tettesek meggyújtották. A kazal egy szálig elégett. A kár 400 forint; biztosítva nem volt. A osendőség a nyomozást megindította de mindeddig eredménytelenül. — Putz József glogováci lakos háza mult hó 28-án ismeretlen okból kigyulladt és az összes gazdasági tárgyakkal együtt porrá égett. A kár 255 frt. A ház biztosítva volt az Adriai biztosító társulatnál 200 frtig. A tűz a nagy szélben tovább harapódzva, belekapott Likus Száva lakóházába is s ezt is elhamvasztotta. Kár 120 forint. Biztosítva volt az „Adriai biztosító társulat”-nál 250 frtig.

— **Meglopták.** Váczi Mihály mácsai lakostól mult hó 23-án délben, míg ő és neje távol voltak, a lakó szobából az udvar felőli nyitott ablakon át egy 4 frt értékű dunyhat ellopták. A rendőség nyomban megindította a nyomozást s sikerült is a tetteseket Székula Péter mácsai községi esküdt neje: Váczi Parászka, a káros nővére személyében elfogni, ki tettét be ismerte s a dunyhat a károsnak át is adta. — Atadták a járásbírósnak.

— **Körözés.** Aradmegye alispáni hivatala felhívást intézett valamennyi járási tőszolgabíróhoz, hogy Wimptner Mihály mezőberényi illetőségű, teljesen ismeretlen hadkötelest járásuk területén köröztessek.

— **Veszedeelmes ájtatosság.** O-Bocson az alsó-városi asszonyoknak az volt a legfőbb kívánságuk, hogy nekik külön templomuk legyen. Sőt az egy papot is keveselték a lelki dolgok ellátására külön papot akartak az új templomba. A mostani plébánost kérték föl, hogy eszközölje ki nekik kívánságuk teljesítését. A plébános azonban abban a vélekedésben volt, hogy elég ő kértésnek az ur szőlőjében, s mikor a templom dolgában mostanában gyűlést tartottak, elleneste a tervet. Erre nagy vihar kerekedett ellene. Kivált az asszonynepek busgólkodott nagyon hangosan, hogy nekik még egy templom kell s még egy pap; s az ájtatos felhevülés annyira elragadta őket, hogy csaknem rárohantak a régi papra, hogy bánalmassák. A templom-párti amazonokat alig lehetett lecsillapítani és szétosztalni; de azért most sem nyugszanak és követelik az új templomot és az új papot.

— **A vasvillanás.** Biszta Juon glogováci lakos mult hó 28-án este minden alapos ok nélkül ellátogatott a Kovács Adám házába s a gáda távollétében nejt a legdurvább szidalmakkal illette, majd egy vasvillanyelet felkapva, azzal az asszonyt véresre verte, távoztában pedig még két ablakot is bevért. A megvert Kovácsné nyoloz napig feküdt meg a garázda ember ütlegeit. A osendőség elfogta s beismerése alapján feljelentette a járásbírósnak.

— **Kellemetlen látogatás.** Krcz Irimie mácsai lakos mult hó 29-én délben bemen-

sőgora Krisán Ilie udvarába s a magával hozott háromágu favillával őt megtámadta és leütötte, úgy hogy az egy hétig feküdt belé. A osendőség a tettest még az nap elfogta, ki tettét bevallotta s az esetet úgy adta elő, hogy mikor ő Krisán udvarába ment, az nejevel vagyis az ő testvérével veszekedett s a kezében egy konyha kést tartva azzal fenyegette, hogy megöli. A nagy lárásra ő az udvarba rohant testvere védelmére, a konyhakést Bodonyi Juon segítségével kezéből kicsavarta s aztán dühében a fűre elvelt favillával, melylyel az őt támadta meg előbb — fejbe ütötte. Mindkettő ellen a osendőség megtegte a feljelentést a járásbírósnak: Krcz Irimie ellen könnyű testi sértés vétségéért Krisán Ilie ellen veszélyes fenyegetésért.

— **Tilosban.** Mirkovits János kurtiosi lakos a község határában levő dinyeföldjéhez vérmes reményeket fűzött, valahányszor csak a fejlődő szép gyümölcsöket nézegette. Szinte elképzelte mily nagy vásárt fog csinálni dinye-termésével az aradi heti piácson. Mult hó 30-án ismét kiment földjére s támlalva konstataita, hogy a dinyék nagy részének csupán hűlt helye van meg. A lopás 29-én éjjel történt. Az esetet rögtön feljelentette a osendőségnek, mely a nyomozást nyomban megindította felderítette, hogy kik voltak a „jó madarak” kiknek Mirkovits dinyeire írt a foguk. Voltak pedig ezek: Maris Vaszilie, Bulboka Alexa, Csunpuga Stefan, Szakács Vaszilie kurtiosi lakosok, kik a kihallgatáson azt vallották, hogy a lopásra Maris Vaszilie csábította őket. A dinyék egy részét künn a földön fogyasztottak el, nagyobb részét azonban a községbe szállították be.

— **Elveszett ezreszek.** A nagyszabeni bank igazgatója, mint Bécsből táviratozák, az ottani államvasut pályaudvarán észrevette, hogy a pénztárosa, amelyben három darab ezres, egy százas és tízezer forintról szóló betétkönyv volt, eltűnt. Zeibig igazgató nyomban jelentést tett a rendőségnek, de eddigelé még azt sem tudják, vajjon elvesztette-e a pénztárczát, vagy kilopták-e a zsebéből.

— **Egy család katasztrófája.** Debreczenből írja levelezőnk: Doby Lajos vasuti pályaudvarnak tehene megveszett, de mielőtt a veszetséget konstataiták volna a tehénen, az egész család ivott a beteg tehén tejéből. Most a szegény család valamennyi tagján kitért a rettenetes betegség. A Hőgyes intézetbe viszik őket.

— **Fedeztetési állomások Aradmegyében.** Vasárnap délelőtt 9 órakor fog összeülni a megyeházán a Friebeisz Miklós elnökllete alatt álló hármabizottság, hogy az 1897-ik évben létesítendő fedeztetési állomásokat meghatározza.

— **Akit nem szeretnek a lányok.** Holt részegen hosták be tegnap Juhász Ferenc sz. leányfalvi embert a torony alá Jós Béla kihágási bíró elé. Az volt a panasz ellene, hogy a Davidovits kocsmában egy ártatlan embert minden ok nélkül fejbeágott egy pálinkás pohárral s aztán felfofozott.

— **Hát miért tetted est Juhász Ferenc?** — kérdi az alkapitány.

— **Hát csak azért az egyért kapitány ur, mert ninosen szeretöm.**

— **Hissen van elég szép lány Aradon, miért nem választott közülük?**

— **Választani választottam volna én instálom, de mikor egyik sem mutat hozzám hajlandóságot. Hej kapitány ur, vagy az én bajom, nem szeretnek engem a lányok!**

Nagyon elszomorodott erre a berugott utyafi, úgy hogy az alkapitány — tudva miszerint szomorú szívnek legjobb gyógyítója magány — két napra elzárta a világ háborgató zajától.

— **Zalogházi árverés** lesz ma Weisz Dávid zalogházában, melyre e helyen is felhívjuk az érdeklődők figyelmét.

— **Rövid hírek.** Kolozavárott a hirlapírók köre mozgalmat indított az iránt, hogy a legrégebb élő magyar író és hirlapíró, Brassai Sámuel tiszteletére országos jellegű ünnepély rendeztessek. — **Zimonyban** az eszedéves emléket e hó 20-án fogják leleplezni. — **Bécsből** jelentik, hogy a csár 108 darab aranyat ajándékozott a fogadtatására kivonult díszszázad és a katonasereg tagjainak. — **Szakacs** tolnamegyei községében Pél János jómódu gazda felesége combát fő-

zött, a mely mérges volt. Az egész család beteg lett, két fia már eddig meghalt. — **Kladovában** a Dana partján egy községtanácsos felfüggesztése miatt heves összeütközés támadt a polgárság és a osendőség közt, mikösbén többen megsebesültek. Tomics György kladovai képviselő könnyen megsebesült. — **Dobozon** Gyalya Istvan gasdaember szántáskösbén elesett s mint békés-csabai levelezőnk írja, az ekevas keresztülment a gyomrán. A szerencsétlen ember azonnal meghalt. — **Belgrádban,** a budapesti gyorsvonat megérkezésénél, annak egyik első osztályu kocsiában egy halott utast találtak. Az illetőben Mohamed Dzsavat bekréai lakost ismerték fel. — **Konstantinápolyban** a szultán trónralépésének évfordulóját kivilágiással ünnepelték meg. Rendezvény nem történt. — **Nagy-Becskereken** egy gabonaszállító hajó fedélzetéről Balvits Milutin hajóskapitány kis gyermeke beleesett a Bégába és odafúlt. — **Szegeden** a város istállójában Ilaszecszy Sándor kocsis kötekedés közben úgy találta fejbe ütni társát, Rácz Jánost egy gereblyével, hogy az menten meghalt. — **Tisza-Szöllősen** Törös Sándor ácsmester öngyilkossági szándékából még eddig ismeretlen okok miatt a Tiszába ugrott. — **Derecskén** Simon Istvan kaáli földmives agyonütötte feleségét, mert az elhagyta őt és Zám Péter munkással élt vadházasságban.

GYÁSZROCVAT.

† Széhl Armin. Mennyi szép remény, mennyi tündéralom egy percz alatt semmivé tette; mennyi szülői aggodás, gond, szeretet egy hatilányi gödörben; huszonnégy év küzdelm, fáradtsága, tervezgetése, megsemmisülve. Megtört szülői, lesújtott barátai, pályatársai s egy megtört virágszál állják körül a ravatalt... Széhl Armin aradi ügyvédjelölt halálhíre őszinte részvétet keltett mindazok sorában, kik a szép tehetségt, kedves modoru fiatal embert ismerték. Még csak tiz nap előtt a legjobb egészségben munkálkodott, dolgozott jövője megalapításán, melyről mindig oly lelkesedéssel, ambícióval beszélt barátainak. Meghülés folytán az agyba került s a typhus rövid tiz nap alatt kioltotta életét. Tiz napig küzdött életéért a legodaadóbb, a legszeretőbb szívek egyike, tiz napig állt őrt élete felett álmainak magasztos tárgya: egy megtört virágszál. A betegség rosszabbra fordultával a kórházba vitték s kedden este 9 órakor lezárta örökre szeméit. Szülei a holttestet tegnap este szülővárosába szállították, honnan ma délelőtt helyezik örök nyugalomra. Barátai, pályatársai a fővárosból, Aradról s a vidékről elkísérték a holttestet utolsó útjára. Legyen álma édes s virasszon nyugalma felett az örök szeretet!

TANÜGY.

(—) Az aradi zenedében a rendes oktatók f. hó 5-én veszik kezdetüket. Tandij egy évre 25 frt, beiratási díj 5 frt. — A tanári kar a következő: Budits Adám hegedő oktatásra, Krispin József zongora, fuvola és oboára, Németh Gizella zongora, Purcsi János zene elmélet, összhangzattan és ozimbalomra, Schleiszner Amália hegedűre, Ubl Ferencz fuvola zongora és klarinetre, özv. Wagner né Irámffy Paua ének- és zongoraoktatásra. Beiratások eszközölhetők Krispin József igazgatónál.

SZINHAZ ES IRODALOM.

* **Bosnyak kiállításai katalogus.** Az eszedéves országos kiállításai bosnyak-hercegovinai osztályának katalogusa most hagyta el a sajtót. Ez a 22 ivre terjedő kötet magyar és német szöveggel jelent meg. Két részre oszlik: az általánosra és a speciálisra. Az általános rész tulajdonképen Bosnyak ország és a Hercegovina monográfiája, melyből az olvasó tárgyilagos tájékozást nyer az okkupált tartományok viszonyairól. Magyar nyelven ez az első könyv, a mely a pontos statisztikai adatokkal támogatva alaposan előadja, minden dicsekedés nélkül, a száraz tényekre támaszkodva, hogy az osztrák-magyar kormányzat tiszonyolos esztendő alatt milyen nagy eredményeket ért el a reábizott európai mandátum végrehajtásában. Hiteles szöveg ahhoz a fényes képhez, amelyre az es

redéves országos kiállítás pompás bosnyák-hercegovinai osztálya tár élénk Bosnyákország és a Hercegovina meglepő haladásáról. Aki tájékozást óhajt szervezni ezeknek az országoknak a viszonyairól, pedig kívánatos volna, hogy Magyarországon minél többen tudják, mit csinál a Száván túl Kállay Béni, az a genialis magyar államférfi, annak melegen ajánljuk figyelmébe a Hermann Konstantin kormánytanácsos, a bosnyák-hercegovinai országos kormány kiállítási biztosa által rendkívüli tárgyismerettel nagyon ügyesen és tanulmányosan összeállított ezt a könyvet. A kötet ára 50kr. Ugyanez a könyv mihamarabb meg fog jelenni bosnyák nyelven is, még pedig latin és cyrill nyomással.

TÁVIRATOK.

A jövő év plusa.

Budapest, szeptember 2. (Saj. tud. táv.)
Lukács László pénzügyminiszter holnapi expozéja elé élénk érdeklődéssel néznek az összes politikai körök. A mint mi értesülünk, a jövő év költségvetése megköveteli a százezer forintot, a rendes bevételek és kiadások között a bevételek plusa pedig meghaladja a 20 milliót.

Kassics ügye.

Budapest, szept. 2. (Saj. tud. táv.)
A Kassics-ügyet élénken felfújják a lapok, holott pedig kár volt úgy sietniük. Mert a dolog sokkal kellemetlenebb fordulatot vett, semmint remélték Kassics barátai.

Kassics kérésére Fejérváry Géza báró tényleg Kassicsot visszahelyezte osztálya élére, amit Kassics elég naívan abszolút rehabilitációjának tekintett és dicsekedett is vele.

A fordulat ez.

Ma délután a honvédelmi minisztérium teljes tisztikara megjelent a miniszter előtti írásban is, szóval is kijelentették, hogy ők Kassics csal egyetlen napig sem szolgálnak. Nemcsak a miniszter ellenelkövetett dolgokért, de mert a tisztviselőkkel szemben is galádul viselkedett.

Ez a kérés, nem tudjuk mennyiben lesz befolyással, de bizonyos, hogy Kassics ellen ma elrendeltetett a fegyelmi vizsgálat, amely eddig lehetetlen volt, miután Kassics egy évre föl volt függesztve.

A vizsgálat valószínűleg egy más minisztérium lesz megbizva.

Budapest, szept. 2. (Saját tud. táv.)
A honvédelmi minisztérium tisztikara írásbelileg is kérte Fejérváry honvédelmi minisztert, hogy tegye lehetetlenné a Kassics csal való kínos együttműködését.

A Ház feloszlata.

Budapest, szeptember 2. (Saj. tud. táv.)
Szederkényi Nándor a Ház holnapi ülésén interpellálni fogja Bánffy Dezso br. miniszterelnököt a képviselőház feloszlata kérdésében. Szóba hozza Szederkényi a kiegyezést és a kvótát is.

Az új bünvádi eljárás.

Budapest, szeptember 2. (Saj. tud. táv.)
Az országgyűlési pártok a mai értekezleten az új bünvádi eljárást tárgyalták. Altalánosságban valamennyien elfogadták a törvényjavaslatot, fenntartván a részleteknél a módosításokhoz való hozzászólás jogát.

A szerb követ nyilatkozata.

Budapest, szept. 2. (Saját tud. táv.)
Szimics szerb követ ma meglátogatta az ezredéves kiállítást. Dániel miniszter előtt hangsúlyozta, hogy rendkívüli örömet érez a szerbek és magyarok közötti differenciák eloszlata felett.

Az olasz foglyok.

Róma, szeptember 2. (Saját tud. táv.)
Nápolyból e hó 9-én indul el a vörös keresztárság expedíciója, mely Adenét át 400 tevével visz az olasz foglyok számára élelmi és ruházati cikkeket. A Karaván azt reméli, hogy Cabobában fogja az olasz foglyokat átvehetni.

A krétai forradalom.

Athén, szeptember 2. (Saj. tud. táv.)
A krétai nemzetgyűlés tagjai tudomásul vették és elfogadták a szultán által tett engedményeket, bár azokat lényegeseknek nem tartják. A nemzetgyűlés vasárnap fog összeülni.

Athén, szeptember 2. (Saj. tud. táv.)
A krétai felkelők kiküldöttjei ismételt tanácskoztak a miniszter elnökkel. Legnagyobb nehézséget a biztosíték kérdése okozza, miután a felkelők kezességét követelnek arra nézve, hogy a megígért reformokat keresztül is fogják vinni. A felkelők még azt is követelik, hogy a török csapatok elvonuljanak s helyükbe a a sziget fő kikötőiben állandóan görög hadihajók állomásozzanak.

Szaloniki, szeptember 2. (Saj. tud. táv.)
Itt elterjedt hírek szerint legközelebb osztrák-magyar hajóraj fog az európai nagyhatalmak megbízásából az itteni kikötőbe érkezni s a várost egy időre el fogja foglalni biztosítékul arra nézve, hogy reformokat már legközelebb keresztül vigyék. A török birodalom más részeinek egy időben való elfoglalását más nagyhatalmak fogják eszközölni.

Szaloniki, szeptember 2. (Saj. tud. táv.)
Hírlik, hogy hajórajunk az európai nagyhatalmak megbízásából a szaloniki kikötőbe megy, biztosítékul addig, míg a város a reformok keresztülvitelét elfogadja.

Ugy beszélnek, hogy egy idejűleg Törökország többi részeit más hatalmak megszállják.

Leégett gyár.

Belgrád, szept. 2. (Saját tud. távirata)
Klefishoh kölni öteg velikaplana és husnemű gyárát a tűzvész elpusztította, mely alkalommal igen nagy huskészlet égett oda. A kár meglehetősen nagy.

Három férj gyilkosa.

Belgrád, szept. 2. (Saját tud. távirata.)
A sabaczi rendőrség elfogott egy Kaosarevics Militsa nevű parasztasszonyt, ki férjét megölte s a kutba dobta. A vizsgálat folyamán kiderült, hogy a meggyilkolt már a harmadik férje volt s az előbbi két férjét szintén eltette láb alól.

Milán ünneplése.

Páris, szeptember 2. (Saját tud. táv.)
Milán király, ki születési évfordulóját a múlt héten ünnepelte, ez alkalomból számos üdvözlő táviratot kapott Szerbiából. A szokásos távirat váltás azonban az idén a szerb kormány és Milán király között elmaradt. Sőt azt is mondják, hogy maga Sándor király sem üdvözölte atyját születési évfordulója alkalmából.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

A gabonaáreszkkenés meggátálása.

— A bécsi mezőgazdasági társaság javaslatai. —

A bécsi ca. és kir. mezőgazdasági társaság tegnap rendkívüli közgyűlést tartott, a melyen a földmívelésügyi minisztérium, a helytartóság és az országos bizottság képviselői is megjelentek. Napirendre tűzték ki a központi bizottságnak a beltöldei gabona további értékesítésének meggátálására vonatkozó javaslatait.

Dobhoff báró elnök első sorban Károly Lajos főherceg, fővédnök haláláról emlékezett meg meleg hangon.

Ezután Gudenus báró a központi bizottságnak javaslatait ismertette, megvilágította a gabonaárak hanyatlásának okait és végül határozati javaslatot terjesztett elő, a mely a gabonaárak félelmes hanyatlásának orvial fel sorolja:

1. a tengerentúli földek versenyét;
2. a tőzsdék gabna határulete által a csak papírosan létező gabonának önkényesen megteremtett versenyét!
3. valutánknak aranyértékké történt átváltoztatását, a mi kivitelünket szerfelett megnehezítette.

ad 1. A tengerentúli versenyt legsikeresebben úgy lehetne eliensúlyozni, ha közép-európai konvenció létesülne változó, a tengerentúli gabnakivitel ellen irányuló védvámok alapján. Ha a konvenciónak létesülése akadályokba ütköznék, igen ajánlatos volna ily vámkorlátoknak önálló létesítése Ausztria-Magyarország részére.

ad 2. A papírosan létező gabonának versenye a termény határidőzletnek eltűntése által volna megszüntetendő, osatlakozással a németországi ezirányú határozatokhoz.

ad 3. A kettős valutához való visszatérés kivitelünk érdekében sürgősen ajánlatosnak látszik.

Ez a határozati javaslat a kormányhoz, a birodalmi tanáchoz és a Budapesti egybegyűlő nemzetközi mezőgazdasági kongresszusához beterjesztendő és a központi bizottság felhatalmazandó, hogy a monarchiának mezőgazdasági testületét az agitációhoz való csatlakozásra felszólítsa. Ez indítványok kapcsán élénk vita támadt, a melyben a legtöbb szó az aranyérték mellett nyilatkozott.

A szavazásnál a valutaszabályozásra vonatkozó indítványokat elvetették, a többi összes indítványt elfogadták.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Gyenes Lajos özégjelentése. —

Budapest, szeptember 2.

Gabonaüzlet: Buzát ma mérsékeltten kínáltak, a vételkedv szintén mérsékelt volt s az irányzat megszilárdult. Elkelt 25000 métermázsa buza 2 $\frac{1}{2}$ krral magasabb áron.

Határidőüzlet: Amerikából 1 $\frac{1}{2}$ ota laosonyabb árfolyamokat jelentettek, dacára ennek nálunk szilárdan indult az üzlet s élénk kereslet mellett szilárdan zárult is.

Zárul 12 órakor:

Őszi buza	6.92— 6.94
Tavaszi buza	7.22— 7.24
Buza május-juniusra	—
Tavaszi tengeri	8.98— 8.99
Őszi tengeri	—
Tavaszi zab	—
Őszi zab	5.28— 5.24
Tavaszi rozs	—
Őszi rozs	5.99— 6.—
Tavaszi repese	16.95—

Ertéktőzsde: Igen élénk üzletmenet mellett most is igen szilárd volt.

Zárul 12 órakor:

Osztrák hitelrészvény	374.80
Magyar hitelrészvény	401.25
Osztrák államvasút	867.—
Lombard	251.25
Jelszlog hitelbank	247.50
Rima-Murányi	247.—
Villamosvasút	—

— Az aradmegyei takarékpénztár 4 és fél százalékos rálögleveleinek II. sorsolása. Az Aradmegyei takarékpénztár 4 és fél százalékos rálögleveleinek 1896. évi augusztus hó 29-én kir. közigazgatási és az intézeti felügyelő bizottság jelenlétében megtartott második sorsolása alkalmával a következő számok husattak ki: 1 darab a 5000

korona. Szám: 42, 12 darab a 1000 korona. Szám: 55, 64, 75, 83, 140, 149, 184, 197, 278, 311, 326, 357, 20 darab a 200 korona. Szám: 6, 16, 58, 80, 90, 94, 141, 154, 233, 238, 248, 277, 297, 307, 310, 322, 334, 338, 340, 350. 15 darab a 100 korona. Szám: 8, 26, 37, 42, 72, 80, 91, 105, 134, 139, 146, 158, 165, 201, 206. A kisorsolt 4 és fél százalékos záloglevelek összege 22,500 korona. Ezen kisorsolt záloglevelek 1897. évi március 1-től kezdve a zálogleveleknek szelvényeivel együtt való visszaszolgáltatása ellenében teljes névértékben beváltatnak: Aradon az intézet pénztáránál; Budapesten: a Magyar ipar és kereskedelmi bank r.-v.-nál; Bécsben: a Wiener Bankvereinál és ennek I., II., III., IV., VI. és IX. kerületi letéti pénztáránál, valamint ezen intézet fiókjainál: Brnmben, Prágában és Grácban. Az első húzás alkalmával kisorsolt okmányok közül az ideig beváltásra nem kerültek: a korona 1000, szám: 57, 363 és 398. a korona 200, szám: 224. a korona 100 szám: 21 és 160. melyek a fenn megjelölt fizetési helyek bármelyikén beváltatnak. A kisorsolt s beváltásra nem került záloglevelek hat hóval az esedékesség után az igazgatóság által megállapított 4 százalékos kamatlábon — a törvényes 10 százalékos tőkekamat-adó levonásával a záloglevél tulajdonos javára tovább kamatoztatnak. Aradon, 1896. évi augusztus 29-én. Az aradmegyei takarékpénztár igazgatósága.

A Bazalkasorsjegyek huszonharmadik húzása tegnap délelőtt ment végbe. A törlesztési-húzásban 28 sorozatszámot húztak ki, melyeknek 2800 nyerőszámai két hó múlva 6 forintjával fognak beváltatni. E sorozatszámok a következők: 79 313 395 456 538 1231 1611 1616 1841 2080 2040 3267 3683 3785 4587 4700 4999 5010 5620 5723 5909 6500 6605 6737 7212 7169 7455 és 7538.

A nyereményhúzásou a következők nyertek: 10 000 frtot (főnyeremény): 4384-53. 1000 frtot: 5101-68. 500-500 frtot: 229-87 2286-53 és 5408-41. 100-100 frtot: 901-28 2159-62 3070-87 8216-35 4358-97 4563-44 5856-84 6337-14 6411-28 7182-55 7217-83 7789-02 és 7856-60. 50-50 frtot: 352-05 693-22 823-64 1267-74 1336-70 1401-35 1520-10 1972-99 2313-19 2386-59 2503-83 3016-20 3243-30 3482-73 3612-83 4144-08 4220-11 4284-40 4256-06 5605-48 5277-03 5585-99 6197-24 6781-55 és 7850-80. 25-25 frtot: 4-86 65-23 116-100 195-61 311-68 455-44 523-53 528-70 572-76 691-05 737-18 869-22 1083-26 1165-78 1366-100 1434-20 1848-40 2679-55 2739-64 3015-100 3373-90 3451-19 3506-19 3857-67 3973-18 4061-76 4411-17 4422-28 4636-80 4868-09 5052-45 5059-90 5807-01 5811-74 5671-19 6032-47 6053-27 6173-73 6334-25 6473-94 6579-72 6717-97 6905-03 7126-67 7202-05 7521-53 7605-85 7609-31 7705-15 és 7761-87.

A magyar vörös-kereszt egyesületi sorsjegyek XXXIX. sorsolását is tegnap tartották meg. Törlesztésre hntak a következő 31 sorozatot: 81 354 681 729 1228 1434 1602 1624 1560 1699 1747 2765 3551 3600 3771 3823 4152 4265 4320 4880 5375 5428 5596 5815 5963 6273 6726 7268 7293 7516 és 7953. Az e sorozatokban foglal minden sorsjegyet 6 frt 50 krajczárjával váltják be. Nyereményyel húztak: 10,000 forinttal: 1700-52, 1000 forinttal: 7029-81, 500 forinttal: 1368-72 2206-61 3507-33. 100 forinttal: 777-85 1182-83 1386-99 2440-53 2738-95 2967-87 3139-49 3173-73 4285-30 5951-53 6035-88 64-63-39 7094-5.

Az aradi közúti vaspálya és téglagyár részvénytársaság forgalmi kimutatása. Szállított 1896. augusztus 16-tól 31-ig 25,648 személy, bevétel 2459 frt — kr. Szállított 1895. augusztus hó 16-tól 31-ig 25491 személy, bevétel 2432 frt 10 kr. 1896. január 1-től szállított augusztus hó 31-ig 302816 személy, bevétel 29281 frt 85 kr. Szállított 1895. január 1-től augusztus 31-ig 291952 személy bevétel 23813 frt 35 kr. Szállított 1896. augusztus 16-tól 31-ig 3358120 kilogramm teher, bevétel 1492 frt 74 kr. Szállított 1895. aug. 16-tól augusztus 31-ig 5236290 kilogramm teher, bevétel 2212 frt 27 kr. Szállított 1896. jan. 1-től aug. 31-ig 55904690 kilogramm teher, bevétel 23400 frt 09 kr. Szállított 1895. jan. 1-től aug. 31-ig 41267560 kilogramm teher, bevétel 18686 frt 70 kr.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok.

— Szeptember 1. —
Hízott sertésárak: I. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (súlyban) — krig. Fialat nehéz (párónként 320 kilogramm felüli súlyban) 54-55 krig. Fialat közép (párónként 251-320 kilogramm súlyban) — krig. Fialat könnyű (párónként 250 kilogramm terjedő súlyban) — krig. (párónként 400 kilogramm felüli súlyban) — krig. Öreg közép (párónként 300-400 kilogramm súlyban) — krig. Közép (párónként 220-230 kilogramm súlyban) — krig. Könnyű (párónként 220 kilogramm terjedő súlyban) — krig. II. Magyar szedett: Nehéz (párónként 220 kilogramm terjedő súlyban) — krig. Sertés-létszám: 1896. évi augusztus hó 30-án volt készlet 2319 darab, 1896. évi augusztus hó 31-én felhajtattott — darab, 1896. évi augusztus hó 31-én elszállított 189 darab. 1896. évi szeptember hó 1-én maradt készletben 2630 darab. — A hízott sertés üzletirányzata: Változatlan.

S z e p t e m b e r 2.

Mai jegyzéseink: Készára nagyban ayers szesz 50 forint 50 krajczár, keszinyber 51 forint — krajczár hordó nélkül, per 100 liter $\frac{1}{2}$ beleérve 35 frt fogyasztási adót. Száritott moslók 5 frt 20 kr. métermassánként.

Budapesti gabnatózede.

— Az „Aradi Közlöny“ távirati tudósítása. —
Budapest, szeptember 2. d. u. 5 óra.

Buza bánási uj	7.05	7.40
Buza tiszavidéki	7.00	7.35
Buza pestvidéki	7.00	7.35
Buza fejrermegyei	7.05	7.46
Buza báoskai	6.20	6.30
Rozs uj, elsőrendű	6.10	6.15
Rozs uj, másodrendű	4.20	4.50
Arpa takarmány	5.20	5.90
Arpa égeini való	6.40	7.70
Arpa sörfőzdei	5.50	5.75
Zab	3.80	3.90
Tengeri bánási	8.70	8.75
Tengeri másnemű	9.90	10.50
Káposzta-repoze bánási	7.20	7.25
Köles	6.95	7.00
Buza március-április	6.32	6.34
Buza szeptember-október	4.00	4.02
Buza május-június	3.74	3.76
Rozs szeptember-október	5.62	5.64
Tengeri május-június	5.33	5.34
Tengeri július-augusztus	10.95	11.05
Tengeri októberre		
Zab március-április		
Zab szeptember-október		
Káposzta-repoze augusztus-szeptember		

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1896. szeptember 2.

Magyar aranyjárdék 4 $\frac{1}{2}$ %	122.00
Magyar koronajárdék 4 $\frac{1}{2}$ %	99.25
Magyar arany 4 $\frac{1}{2}$ %	123.00
Magyar ezüst 4 $\frac{1}{2}$ %	101.50
Magyar keleti vasut 1876.	121.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	97.50
Magyar italmegváltási kötvény	100.00
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	97.00
Magyar nyeremény-sorsjegy kölesön	154.00
Tiszaszabályozási és szegedi kölesön	139.00
Osztrák papírjárdék	101.75
Osztrák járadék ezüst	101.75
Osztrák járadék arany	128.25
Koronajárdék	101.00
1860-iki államsorsjegyek	145.50
Osztrák-magyar bankrészevény	982.00
Magyar hitelbank részevény	401.50
Osztrák hitelbank részevény	872.80
Osztrák-magyar államvasut	868.25
20 frankos arany (Napoleon'd'or)	9.48
Német birodalmi mátká	58.80
London	119.55
Páris	47.45

LEGTÜNETI ÉSZLELETEK.

Hó és nap	L é g n y o m á s milliméterekben		Hőmérséklet C°	
	legmagasb	legalantabb	legmagasb	legalantabb
Aug. 22	759.6	755.6	32.7	19.3
" 23	67.4	55.4	28.8	15.4
" 24	63.4	53.5	16.8	12.6
" 25	64.3	63.5	21.7	10.8
" 26	63.0	59.1	25.5	14.1
" 27	61.2	59.6	27.9	15.0
" 28	61.4	30.8	23.9	17.0

Hó és nap	S z é l irányja		F e j e z e t általában		Észrevétel
	irányja	erőss.	általában	Csap. mm.	
Aug. 22	DK.	6	borult	—	—
" 23	EN.	7	borult	39.	este szivatar
" 24	N.	4	félborult	2.4	reggel esett
" 25	K.	3	félderült	—	—
" 26	DK.	5	derült	—	—
" 27	K.	4	derült	—	—
" 28	DN.	4	derült	—	—

POSGAY LAJOS dr. J.

IDEGENEK NEVSORA.

— Szeptember 2. —

Nádor szálloda: Valsi N. énekesnő, Berlin. Ösvégy Karátsonyi Pálné birtokosnő, N.-Szt. Miklós. Schönfeld Jenő pincér, Nyiregyháza. Rakovetzki József kereskedő, Temesvár. Szilágyi Lajos tanár, Csaba.

KIS LOTTO.

Prágai: 84, 27, 85, 31, 2.
Nagy-Szeueni: 52, 26, 64, 20, 41.

Felölös szerkesztő: Vass Géza.

NYILTTÉR.*

S A
Aradon
Levél elment szokott czimen.

Eladási hirdetmény.

Vb. Frank G. és társa aradi bejelentett kereskedő csődtömegehez tartozó a csődleltár 1-551. tételei alatt felvett 3250 frt 51 kr. beszerzési és 2360 frt 29 kr. becsértékü rövid áruk és üzleti felszerelések az állandó csődválasztmány 2. számú határozata értelmében ajánlati verseny útján eladatni fognak.

Az ajánlatok mellé bánompénzül 236 frt kétszáz harminczhat forint készpénzben alólirt tömeggondnok kezéhez leteendő.

Az ajánlatoknak zártaknak kell lenniök és legkésőbb 1896. szeptember hó 10-én déli 12 óráig alólirt tömeggondnoknál (Arad, Andrásytér 11. sz. II. em.) benyújtandók. Később érkező vagy bánatpénzzel el nem látott ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A választmány a beérkezett ajánlatok felett 1896. szeptember 10-én délután 5 óráig fog dönteni és fentartja magának a jogot az ajánlatok bármelyikét elfogadni és esetleg valamennyit visszautasítani.

A tömeg az eladásra kerülő csődvagyonnak sem mennyisége, sem minősége, sem értéke iránt nem szavatol.

Azon ajánlattevő, kinek ajánlata elfogadtatik, köteles 1896. szeptember hó 13-án délig a vételért készpénzben lefizetni, a megvett ingókat ugyanaddig átvenni.

A mennyiben vevő a feltételeknek meg nem felel, bánatpénzét elveszti és az ő kárára és veszélyére ezen ingók a választmány határozatához képest újból el fognak adatni.

Venni szándékozók az ingókat alólirt tömeggondnoknál történt jelentkezés után az üzlethelyiségben Asztalos Sándor utca 2. sz. a. bármikor megtekinthetik.

Az adásvételi ügylet után járó illetéket vevő sajátjából köteles viselni.

Az ajánlatokban kitüntetendő, hogy ajánlattevő ezen feltételeket ismeri és azoknak magát alávetni.

Azon ajánlattevők, kiknek ajánlata el nem fogadtatik, bánatpénzüket a határozat kihirdetése után a nyert elismervény ellenében bármikor felvehetik.

Kelt Aradon, 1896. szeptember 2-án

Dr. Pop István,

ügyvéd,

mint vb. Frank G. és társa

csődtömeggondnoka.

* Az ezen rovat alatt kösöltöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Legjobb polsókák, bolhák
és konyhosrovarok ellen.

Molyok és parafák a
háztartásokon stb. stb.

csodálatos módon hat! Pusztit — mint semmi más

zer — mindenféle rovar és azért az egész világon mint egyedüli a maga nemében dicsérik és keresik. Osmertető jelei: 1.
a lezárt üveg. 2. a „Zacherl“ név.

RAKTARAK:

ARAD:	Hartmann Herman Hoffmann József Hubert Bernát Illics Arzén Karátsonyi A. utóda Ladányi Károly Meer Mór és fia Nagy Farkas Neuländer Zsig. Obetkó Kálmán Pollák József Preisach Vilmos Prolich István Ring Zsigmond Rothstein Mór Schauer B. és társa	Schlesinger Samu Schwarz M. Simon Károly Steinitzer N. Szauer Adolf Tones Ede Wechsler József Weisz Dávid ifj. Weisz Mór Belgráder H. és tsa.	BATTONYA:	Fischer Izsák Geller Ferencz	KISJENŐ:	Messer Lipót	PANKOTA:	Wéber János Husserl J. Vilmos
Amtmann Lajos Baumann B. Bárány László Brunner Karolina Dengl Béla Dengl Károly Dratsay Lajos Dürr testvérek Dusek Ferencz Éles Armin Ernyei Gyula Feichthaler M. Fejér Gyula Guttman Samu			BOROSJENŐ:	Blau Dávid Strausz Ignác	M.-RADNA:	Schäffer Antal Tones Ferencz	Barna Lajos Duffek Kálmán Pavlovits Const. Rigler Herman Rigler István	VINGA:
			BUTTYIN:	Krausz Péter Henzel Valér	M.-PÉCSKA:	Fleischmann Her. Iritz Frigyes Sainberger Sándor Königsthal J. és fia Turszky Nándor	SOBORSIN:	Klemann N. 448
		UJ-ARAD:		CSERMŐ:		Holländer Samu	Blau Mór és fiai	VALEMARE:
		Liskowetz Antal Jamniczki J. Ort A. J. utóda Zimmer Mátyás.					UJ-SZT.-ANNA:	Kohn Leopold
							Henny Károly	ZADORIAK:
								Hemmen Ferencz.

Aradvármegye alispánjától.

20398/896. szám.

Árlejtési hirdetmény.

A gyula-varsándi Körös-híd, valamint a szállós-csermő-talpai uton lévő 4. számú híd helyreállítási munkálatainak árlejtés útján leendő biztosítása iránti zárt ajánlatok elfogadásával kapcsolatos verseny tárgyalás 1896. évi szeptember hó 17-ik napjának d. e. 10 órakor Aradvármegye alispáni irodájában fog eltaratni.

A költségvetés szerinti kikiáltási ár: a gyula-varsándi Körös-híd munkálatai 2959'54.

a szállós-csermő-talpai uti 4. számú híd munkálataira 3869'74.

Mely verseny tárgyalásra vállalkozni szándékozik 10% bánompénzzel ellátva azzal hivatnak meg, hogy a feltételek és költségvetés addig a m. kir. államépítészeti hivatalban tekinthetők meg.

Az 50 kros bélyeggel ellátott ajánlatokban, melyek legkésőbb az árlejtés napján d. e. 9 óráig a vármegye alispánjához beadandók, az árendemény szám és betűvel kiírandó és kijelentendő, hogy vállalkozni szándékozik a feltételeket ismeri és magát azoknak aláveti, az ajánlat borítékán pedig megjelölendő, hogy az mely vállalatra szól, — mivel mindegyik vállalatra külön ajánlat teendő.

Arad, 1896. augusztus 28-án.

Szathmáry Gyula,
alispán.

1246

Aradi légszeszvilágítási vállalat.

Hirdetmény.

Van szerencsénk a t. közönséget értesíteni, hogy a légszesz igénybevételenek megkönnyítése végett hajlandók vagyunk légszeszbevezetést kívánatra ingyen létesíteni olyképp, hogy díjtalanul létesítjük a világítási berendezést két csőnyílásra, valamint a berendezést a főzéshez. Ezen előnyökkel szemben az új bérlő kötelezettséget vállal, hogy három egymást követő éven át 36 forint 50 krnyi, azaz naponként átlag legalább 10 krnyi légszeszt fog fogyasztani. A kötelezett fogyasztás tehát ezekhez képest aránylag egészen jelentéktelen.

A világítási készülékeket, lirákat, lámpákat a fél fizeti. Az Aradi légszeszvilágítási vállalat jelenékeny mennyiséget tart raktáron. — A légszeszmerőért, valamint a főzőkészülékért jelentéktelen havi bér fizetendő. — A légszesz ára a következőleg lett leszállítva:

Világítási célra köbméterenként 16 kr.
Fűtési, főzési és motoros célokra 8 1/2 kr.

Nagyobb légszeszberendezés esetén az igazgatóság más kedvező megállapodásra is hajlandó lépni a felekkel.

Kéretik a t. közönség kívánatait szóval, vagy írásban a vállalat irodájához intézni. A személyzet a legnagyobb előzékenységgel s szíves készséggel nyújt minden felvilágosítást.

1067